

Οἱ θεατρικοὶ Ὅργανισμοί, καὶ εἰδικὰ ὁ κ. Λογοθετίδης, ὑπῆρξαν πάλι αὐτὲς τὶς μέρες στόχοι ἐπιθέσεων· κατηγορήθηκαν ὅτι ἀπὸ πεῖσμα καὶ προκατάληψη, συστηματικά, ἀρνοῦνται νὰ παίξουν ἑλληνικὰ ἔργα. Ἀκούω πάντα αὐτὲς τὶς διαμαρτυρίες καὶ αὐτὰ τὰ παράπονα μὲ πολὺ σκεπτικισμό· ἔχει βέβαια γιατί ἔχω κανένα λόγο νὰ μεροληπτῶ ὑπὲρ τῶν θιάσων, ἀλλὰ γιατί συμβαίνει νὰ ἔχω διαβάσει πολλὰ ἀπὸ τὰ περίφημα «ἀριστουργήματα» ποὺ παραγκωνίζονται στὰ συρτάρια. Μοῦ εἶναι ἄλλωστε δύσκολο νὰ παραδεχθῶ ὅτι ἓνας θίασος—καὶ εἰδικὰ ὁ κ. Λογοθετίδης, ποὺ ἔχει ἀνεβάσει πολλὰ ἑλληνικὰ ἔργα—ἀπορρίπτει ἀδικαιολόγητα ἓνα ἑλληνικὸ ἔργο. Γιατί; Ὅπως ἔχει ἀποδειχθεῖ, καὶ τὸ ξέρουν οἱ θίασοι, τὸ ἑλληνικὸ ἔργο, ἀρκεῖ νὰ στέκεται στὴ σκηνή, ἔχει πάντα μεγαλύτερη ἢ τουλάχιστον ἴση ἐπιτυχία μὲ τὸ καλὺτερο ξένο. Εἶναι τόσο ἀνόητοι οἱ θίασοι ὥστε νὰ παραμελοῦν τὸ συμφέρον τους;

Ὅπως δὴποτε, ἐπειδὴ οἱ κ.κ. Μαγγανάρης καὶ Μπέζος εἶναι ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς ποὺ ἐπιρρίψανε βαριεὲς μομφὰς ἐνάντια στὸν κ. Λογοθετίδη, πῆγα μὲ πολλὴ περιέργεια καὶ πολὺ ἐνδιαφέρον νὰ παρακολουθίσω τὴν κωμωδίαν τοὺς «Παντρεμένος ἀνύπαντρος», ὅταν πληροφορήθηκα ὅτι θὰ παιζότανε ἀπὸ τὸ θίασο τοῦ κ. Λεμοῦ στὸ «Ἄλσος» τοῦ Παγκρατιοῦ.

Ὅπως τὸ περίμενα, δικαίωσα ἀπόλυτα τὸν κ. Λογοθετίδη.

Ὁ «Παντρεμένος ἀνύπαντρος» δὲν ἔχει οὔτε κἀν τὰ κάποια προσόντα τῶν δύο πρωτόλειων ποῦ παρουσίασε ὁ κ. Ὀλύμπιος στὴν Καλλιθέα, καὶ ποῦ ἔστω κι ἂν ἦταν ἀνώριμα γιὰ μιὰ κεντρικὴ Σικηνή, ὅπου πρέπει νὰ εἶναι ἱκανὰ νὰ σταθοῦν γιὰ μιὰ κάπως μακριὰ σειρὰ παραστάσεων, δικαιολογοῦσαν τὸ ἀνέβασμά τους, σὰν ἐνθάρρυνση στοὺς συγγραφεῖς τους, σ' ἓνα θέατρο ποῦ ἀλλάζει πρόγραμμα κάθε ἐβδομάδα. Οἱ κ.κ. Μπέζος καὶ Μαγγανάρης δὲν πλάθουν, δὲ σκιαγραφοῦν, ἔστω, οὔτε ἓνα χαρακτήρα. Ἦσαν γιὰ θέμα τῆς κωμωδίας τους μιὰν ὑπόθεση ποῦ ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ "Ἐνοχ" Ἄρντεν ἔχει πολὺ χρησιμοποιηθεῖ—τὴν ἐπιστροφή τοῦ ἀγνοουμένου ποῦ βρίσκει τὴ γυναίκα του παντρεμένη μὲ ἄλλον—καὶ καθαρὰ δραματικὴ. Ἐνας δόκιμος συγγραφέας μπορεῖ πάντα νὰ χειριθεῖ ὅπως θέλει τὴν κάθε ὑπόθεση, νὰ τὴν ἀνανεώσει, καὶ ἀκόμα καὶ νὰ δώσει κωμικὴ χροιά καὶ στὸ πιὸ τραγικὸ θέμα ἢ τραγικὴ στὸ κωμικὸ, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι δύσκολο· ὁ ἄθλος ξεπερνοῦσε τὶς ἱκανότητες τῶν κ.κ. Μπέζου καὶ Μαγγανάρη· περιορίσθηκαν νὰ κινήσουν μὲ σπάγκους πάρα πολὺ εὐδιάκριτους διαφορὰ πρόσωπα, στὰ ὁποῖα δὲν κατόρθωσαν νὰ ἐμφυσήσουν οὔτε ὑπόνοια ἀληθοφάνειας καὶ ζωῆς. Τὰ πρόσωπα αὐτὰ ἀλλάζαν ἀνάιτια νοοτροπία καὶ συναισθήματα, ὅπως ἀλλάζει κανένας φόρεμα, ὅταν τοῦτο βολοῦσε τοὺς συγγραφεῖς. Καμιὰ κατάσταση—ψυχολογικὴ ἢ ἄλλη—τῶν σχέσεων τῶν προσώπων ἀνταμετώπιζόντο, δὲν εἶχε ἔστω καὶ τὴν «πιθανότητα» ἐκείνη ποῦ εἴμαστε πρόθυμοι νὰ παραδεχθοῦμε ἅμα παρακολουθοῦμε μιὰ φάρσα ποῦ ξέρουμε ὅτι στηρίζεται σὲ πολλὲς συμβατικότητες. Προσθέστε σ' ὅλα αὐτὰ μεγάλη ἀδεξιότητα στὴν κίνηση τῶν προσώπων, στίς εἰσόδους καὶ ἐξόδους, πολλὴ μονοτονία, πολλὲς ἐπαναλήψεις, ἔλλειψη ἐπινοημάτων ποῦ ἀναζωπυρώνουν τὴν πλοκή, καὶ ἐξυπνῶν, διασκεδαστικῶν στραφταρισμάτων στὸ διάλογο, καὶ οὐ καταλάβετε γιατί ἡ κατηγορία ἐναντίον τοῦ κ. Λογοθετίδη δὲν εὐσταθεῖ· δὲν εἶναι διόλου ἄστοργος ἓνας θιασάρχης ἀπέναντι στὴν ἐλληνικὴ παραγωγή ὅταν ἀρνεῖται

να συμπιλάβει στο ρεπερτόριό του ένα έργο καταδικασμένο.

Δέν άρνούμαι, φυσικά, ότι ή έρμηνεία δέν ήταν εκείνη που θά μπορούσε να έξυπηρετήσσει τους συγγραφείς, κάπως ν' αναδείξει ένα τίποτα. Οί ήθοποιοί έκαναν ό,τι μπορούσαν, αλλά ένας θιάσος συνοικιακός δέν άποτρεϊται από άσους, ό θιασάρχης κ. Ασμός, που έπαιζε τόν κύριο ρόλο, είναι ένας ήθοποιός πάρα πολύ νευρικός, πάρα πολύ σπασμωδικός, για να μπορεί να είναι κωμικός. 'Η κωμωδία έτσι παρουσιάσθηκε γυμνή· όχι όμως κι άδικημένη· ένα κάπως έμπειρο μάτι μπορεί πάντα εύκολα να διακρίνει άν ένα κείμενο παραμορφώθηκε· τουτό στήν περίπτωση του «Παντρσμένου άνύπαντρου» δέν έγινε.